

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 14 listopada 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 17 sierpnia 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 sierpnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację od wyroku z dnia 26 września 2016 r., którym Sąd Okręgowy w K. oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 6 maja 2016 r. odmawiającej M. S. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił:

1. naruszenie art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez ustalenie przez Sąd, że praca wykonywana przez ubezpieczonego na stanowisku traktorzysty w okresie od 1 maja 1979 r. do 31 lipca 1980 r. nie była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach, co w konsekwencji doprowadziło do nieuzasadnionego przyjęcia przez Sąd drugiej instancji, jakoby ubezpieczony nie legitymował się wymaganym stażem pracy, tj. 15 - letnim w warunkach szczególnych, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż na tej podstawie Sąd drugiej instancji oddalił

apelację ubezpieczonego; 2. naruszenie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wykazu A działu VIII poz. 3 stanowiącego załącznik do tego rozporządzenia, polegające na nieuzasadnionym przyjęciu przez Sąd Apelacyjny, że pracy na stanowisku traktorzysty wykonującego także prace polowe przez ubezpieczonego w spornym okresie w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w G. nie można zakwalifikować jako pracy w warunkach szczególnych, o których mowa w wykazie A, dziale VIII poz. 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. i że ubezpieczony tym samym nie spełnił określonych w przepisach warunków do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury, podczas gdy warunki te, w szczególności wymóg zatrudnienia ubezpieczonego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres 15 lat w szczególnych warunkach, zostały przez ubezpieczonego spełnione.

Mając powyższe na uwadze, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury w wieku niższym niż 67 lat, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów postępowania kasacyjnego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił potrzebą wykładni przepisu art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, które budzą poważne wątpliwości i wywołują rozbieżność w orzecznictwie sądów co do kwalifikacji pracy traktorzysty wykonującego obok prac transportowych jako prac w warunkach szczególnych, uprawniających ubezpieczonego do skorzystania z procedury przejścia na tzw. wcześniejszą emeryturę - także prac polowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie i zawierać argumenty na poparcie tego twierdzenia.

Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na przesłankę wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Nie istnieje przy tym możliwość stwierdzenia, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne lub zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Tego rodzaju sytuacja występuje zaś w sprawie niniejszej w odniesieniu do wskazywanej przez skarżącego potrzeby wykładni art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze co do kwalifikacji pracy traktorzysty wykonującego obok prac transportowych także prace polowe.

Odmowa Sądu Apelacyjnego zakwalifikowania, jako wykonywanej w szczególnych warunkach, pracy traktorzysty (kierowcy ciągnika rolniczego) w trakcie prac polowych, a nie w transporcie, odpowiada bowiem rozumieniu tych przepisów przedstawionemu w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyroki z dnia 3 grudnia 2013 r., I UK 172/13, LEX nr 1467147; z dnia 13 sierpnia

2015 r., II UK 298/14, LEX nr 1797093; z dnia 5 maja 2016 r., III UK 121/15, LEX nr 2080883; z dnia 5 maja 2016 r., III UK 132/15, LEX nr 2052411; z dnia 13 lipca 2016 r., I UK 218/15, LEX nr 2108499; z dnia 26 stycznia 2017 r., III UK 51/16, LEX nr 2258032; z dnia 9 lutego 2017 r., III UK 66/16, LEX nr 2238701; z dnia 16 lutego 2017 r., II UK 730/15, LEX nr 2252207; z dnia 23 lutego 2017 r., I UK 43/16, LEX nr 2258058; z dnia 23 lutego 2017 r., I UK 76/16, LEX nr 2252218; z dnia 20 kwietnia 2017 r., I UK 154/16, LEX nr 2305919; z dnia 8 listopada 2017 r., III UK 210/16, LEX nr 2428257; z dnia 18 stycznia 2018 r., I UK 522/16, LEX nr 2483355; z dnia 23 stycznia 2018 r., II UK 655/16, LEX nr 2435654; z dnia 19 kwietnia 2018 r., I UK 86/17, LEX nr 2549194; z dnia 27 czerwca 2018 r., I UK 168/17, LEX nr 2565795). W orzecznictwie tym przyjmuje się, że wykładnia językowa regulacji zawartej w Wykazie A, Dział VIII, poz. 3, przy uwzględnieniu przyjętej przez rozporządzenie kwalifikacji branżowo-stanowiskowej oraz systematyki przepisów, nie pozwala na kwalifikowanie *a priori* pracy kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych wykonujących pracę w rolnictwie jako pracy w szczególnych warunkach. Stanowiska te wymienione zostały w Dziale VIII Wykazu A dotyczącym prac „w transporcie i łączności”, a nie w Dziale X obejmującym prace „w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym”. Nie ma przesłanek, aby z góry zakładać, że wykonywanie prac na wskazanych stanowiskach - niezależnie od branży, w której praca jest wykonywana - związane jest z taką samą szkodliwością pozwalającą na zaliczenie tego okresu jako uprawniającego do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Umieszczenie stanowiska kierowcy ciągnika w Dziale VIII „w transporcie i łączności”, mimo ujęcia pracy kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych (poz. 3) odrębnie od pracy kierowców samochodów ciężarowych, autobusów i pojazdów specjalistycznych (poz. 2), łączy szkodliwość tej pracy nie z samym faktem prowadzenia tych pojazdów, lecz z faktem prowadzenia ich przy uwzględnieniu specyfiki „technologii” pracy w transporcie i obciążeń psychofizycznych, których nie ma - jak uznał ustawodawca - przy wykonywaniu prac na wskazanych stanowiskach w rolnictwie, gdzie dominują prace polowe. Uwzględnienie w Wykazie A, Dziale VIII pod poz. 3 prac kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych nie oznacza, że należy uznać za pracę w szczególnych warunkach kierowanie tymi pojazdami przy jakichkolwiek innych

zadaniach (rodzaju pracy) niż zadania transportowe. Prace uznane za wykonywane w warunkach szczególnych bez względu na miejsce ich wykonywania i rodzaj zostały wymienione w dziale XIV zatytułowanym „prace różne”. Inne działy wykazu obejmują wymienione w nich prace w powiązaniu z rodzajami zakładów pracy lub ich częściami. Nie można uznać, że praca traktorzysty jest zawsze pracą „w transporcie”, także wówczas, gdy kierujący niczego nie transportuje, lecz wykonuje przy pomocy ciągnika rolniczego prace polowe (np. sieje, orze, nawozi, spulchnia glebę itp.).

Stwierdzić zatem należy, iż Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w przedmiocie problemu sygnalizowanego przez skarżącego, zaakceptowane w niniejszej sprawie przez Sąd Apelacyjny, wobec czego nie ma podstaw do stwierdzenia, że w tym zakresie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa materialnego, która miałaby uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.